

Dr. Ramaseter Róbert
I. Díszítér 2. II. 8.

Budapest

Negyedéves
Egy hónapra

X. évfolyam • 196. szám

1929 Augusztus 30 Péntek

* 5689 év Ab 24 *

KELELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Reg. Maria No. 33. Tel. 4-13

és a

LLOYD EXPRESS

Str. Gela No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel

A zsidó Palesztina önvédelmi harca

Irtá: Marton Ernő

A gyásznak, a felháborodásnak és elkeseredett tiltakozásnak moraja vonul végig az egész világon, ahol zsidó emberek élnek és aggódó szívvel, lélekzet-visszafojtva várják a Palesztinában zajló borzalmas események híreit. Annyira tudatunk alatt már tíz esztendő óta mint fel-felremlő vízió kísértett, amitől a helyzetet ismerős vezetők féltek, az most szomorú valósággá teljesedett. Egy elhibázott politikai koncepció tíz esztendő kelevénye fakadt fel Palesztinában és nyomában vér, könny, szenvedés és hősök és mártírok halálhőrgése.

Mióta Ukrajna tar sikságain elhalált a véres pogromok sikoltása, ilyen bő folyamán nem ömlött zsidó vér sehoh a világon. De milyen más volt az a gyász, amely a lembergi és proskurwui zsidó mesztársak idején folyt be a zsidó szíveket és milyen más a gyász ma. Akkor a lemondó kétségbeesés és reménytelen rezignáció mardosta szíveinket és elcsukló sírásunkba a kétezeréves gálat sivar kilatástalan-ságát fojtottuk bele. Akkor vad hordák rohanták meg testvereinket, akik erőtlenségük és védtelenségük tudatában, mint áldozati bárányok hajtották le fejüket a kikerülhetetlen végzet előtt. Még annyi ellenállást sem tanusítottak, mint a vágóhidra vonszolt állat, amely megérezve a halálos veszedelmet, erejének utolsó megfeszítésével próbál védekezni a letaglózás ellen. Ez a passzívítás, az a lehetetlenség volt épen mindig a pogromok legfájdalmasabb, legmegszégyenítőbb jellemvonása. Ó hányszor és hányszor kellett kétezeréves száműzetésünk során átélnünk ezt a borzalmas megháztatást, amelynél a lelki kínok mindig nagyobbak voltak, mint amilyen testi szenvedést a gyűlölet fegyverei ki tudtak váltani.

Ami Erec Jiszraelben most végbe megy, az gyökerében más és össze nem hasonlítható ezzel a fájó és megafájdító emlékekkel. Zsidó vér folyik most is, zsidó emberek halálhőrgése tölti be a levegőt s a mi szíveinket is a fájdalom, a gyász és kétségbeesés mardos-sa. De a sírásunk most nem lemondó, a gyászunk nem a reménytelenség gyász-a. A sírásunk ma dacos és lázadó, az az önértetében megsértett ember tiltakozásában ocsudul ki. Testvereink szárai odakint a megszentelt földön, fémverrel kezükben, hősties védekezés közben estek el, egy barbár és sokszoros túlerő csapásai alatt. Elestek egy nagy és szent ügy védelmében, amely arra van hivatva, hogy nemcsak a zsidó népnek, de az egész emberiségnek sorsát új irányokba lendítse és példát mutasson előjövő generációknak. Nem, nem volt pogrom Palesztinában, ezt a megszegegyenítő kint nem kellett átélniük a mi chalucainknak, akik eddig csak a természet gyilkos elemei, a maláriás mocsarak, a kietlen sziklák és a pusztai sakálók ellen harcoltak, de akik most békés szerszámaikat ember-szilkoló fegyverekké kellett, hogy átváltoztassák, mert bűnös befolyás által fanatizált emberhordák rohantak rájuk, hogy elpusztítsák és csirűjába fojt-sák a készülő nagy és szent művet. Egy

teljes hétón keresztül ez a maroknyi csapat állott ellent az arab tenger ostromának. Százhatvanezer zsidóval szemben, több mint hétszáz ezer arab él Palesztinában. Hétszáz ezer fanatizált, földbarbár állapotban levő arab, akiket évek óta szisztematikusan lázítanak a zsidók ellen.

De van azért remény az a másik oldala, amely talán még elszomorítóbb és felháborítóbb, mint maguk a véres események. Az eroviszonyoknak ezt az egyenlőtlenséget nagyon jól ismerte az angol kormány és ha nem ismerte volna, úgy épen elégszer hívta fel rá a figyelmét a cionista sajtó és a cionista szervezet vezetősége. Évek óta fordulunk újra, meg újra intó szavunkkal az angol kormányhoz, évek óta árasztjuk el a memorandumok százával, hogy az a politika, melyet a palesztinai angol kormányzat folytat, nemcsak a mandátum szellemével van szöges ellentétben, de előbb-utóbb katasztrófa-hoz fog vezetni. Ugyanakkor, amikor az angol kormány alig néhány száz főnyi csendőrséget tartott az országban, megtöltötte azt is, hogy a zsidóság kellőképpen megszerzeze magát és felfegyverkezze az önvédelemre. A nagy szerencsétlenségben még az egyetlen szerencse, hogy a palesztinai zsidó ifjuság nem sokat törődött a kormány tilalmával és úgy, ahogy, mégis felfegyverezte önmagát. Ha a zsidó önvédelem nem lép azonnal oly hősi határozottsággal akcióba, mint ahogy az megtörtént, úgy a katasztrófa méretei százszor nagyobbak lettek volna.

A palesztinai angol adminisztráció

egy hivatalnokai nyíltan és szisztematikusan dolgoztak a zsidó kolonizáció ellen és ügyet sem vetettek arra, hogy az angolok jelenlétének Palesztinában egyetlen politikai és erkölcsi létjogosultsága az, hogy Anglia magára vállalta a zsidó nemzeti otthon megteremtését. A mostani események talán elég beszédes mementóul fognak szolgálni az angol kormányoknak, amelynek élén ma Mac-Donald áll, aki oly sokszor adta tanujelét a cionizmussal szemben való szimpátiájának, hogy Anglia morális presztízse forog kockán, ha az eddigi politikát folytatja tovább Palesztinában. Angliának a határozott, nyílt cselekvések útjára kell lépnie. Vagy érez magában elegendő erőt arra, hogy a mandátumban vállalt kötelezettségét teljesítse és akkor aktív és hathatós eszközökkel kell elősegítenie a zsidó nemzeti otthon felépítését, vagy nem érzi magában ezt az erőt, avagy más szempontok gátolják e cél megvalósításában, úgy mondjon le a Népszövetségtől nyert mandátumáról, hogy azt más állam vegye át, olyan állam, amely teljesíteni fogja azt, amire vállalkozik. Ilyen állam akad bőven és ezek között elsősorban az amerikai Egyesült Államok.

Könyvemlőség volna azonban az egész felelősséget Angliára áthárítani. Bűnöksek vagyunk ebben mi is, a világ egész zsidósága. Mert elsősorban mi fudtuk azt, hogy mily csekély a számunk Palesztinában és milyen égetően fontos, hogy ez a szám évről-évre, napról-napra megfelelő mértékben gyarapodjék. Mi tudtuk, hogy chalucaink maroknyi csoportja milyen emberfölötti küzdelmet viv minden talpalatnyi föld meghódításáért és mi voltunk azok, akik csak nagyon-nagyon kis mértékben tettünk eleget kötelességünknek Erec Jiszraellel szemben.

Ha a világ zsidósága kétszer annyit áldozott volna erre a célra, úgy ma kétszer annyi emberünk lehetne Palesztinában és ha ötször annyit áldozott volna, akkor ötször annyi zsidó élhetne és harcolhatna a szent rögökön. És ha ötször annyi ember lenne odakint, akkor már harcolni sem kellene, mert ez a szám automatikusan eldöntené a küzdelmet a mi javunkra, a kultura javára, az emberiség javára.

Nem ringattuk magunkat illúziókban egy pillanatra sem, hiszen voltunk vállalkozásunk nehézségeivel és az élénk tornyosuló akadályokkal. Tudtuk azt, hogy Palesztina felépítése nemcsak pénz, nemcsak munkát, nemcsak verejtéket, de vért is fog kívánni. Mikor a félkaru Trumpeldor kapitány Metullan védelmében elesett, utolsó szavai ezek voltak: „Milyen jó meghalni a hazáért.” Kétezer év után ő volt az első zsidó, aki ezt a felemelő és megváltó szót kimondta. Azóta sokan haltak meg a zsidó hazáért és tudjuk, hogy még sok fiatal zsidónak kell vért ontania, amíg Palesztinában a zsidók hazája lesz. De tudjuk azt is, hogy a most elesett százak helyébe ezek fognak jönni. Népünk ifjuságának legjava áll minden pillanatban készen, hogy részt vehessen Erec Jiszrael megvédésében és felépítésében. Táviratok jelentik, hogy a torontói zsidóság ezer önkéntest ajánlott fel Anglia számára, hogy helyreállítsák a rendet Palesztinában. Milyen messze van Toronto Palesztinától és milyen közel vannak a zsidók szívek... A Palesztinában most kiomló zsidó vér nem bosszuért kiált, de tetteket követel, gyors, hatásos tetteket az egész zsidó néptől, minden egyes zsidótól, hogy új élet fakadjon a kiontott vér nyomán és felépüljön végre a romokon az új és boldog zsidó ország.

Minden tekintetben sikerült a megegyezés a hágai konferencián

Stresemann Briand ellenére is felvetette a Saar-kérdést. Emelkedik az angol font árfolyama. Nagy ünneplésben akarják részesíteni Londonban Snowden

Hága, aug. 29. Snowden angol kincstári kancellár tegnap vacsorát adott a delegációk tiszteletére. A vacsora után a konferenciát összehívó hat hatalom delegátusai folytatták a pénzügyi természetű megbeszéléseket. Az értekezlet éjjel két óra 20 perckor ért véget.

A párisi lapok szerint mindenben sikerült a megegyezés, kivéve a szeptember elsején tuli rajnai megszállási költségek viselését illetően. Hágában ezzel szemben megállapítják, hogy még sok függőkérdés vár eljuttatásra.

Wirth német delegátus az éjjeli értekezlet után Hágában a sajtó munkatársai előtt rámutatott arra, hogy ha Anglia elérhetett eredményt, erre Németország is igényt tart. Szerinte minden államnak meg kell hoznia a maga áldozatát, nemcsak Németországnak.

Ugy tudják, hogy a konferencia plenáris záróülését holnapra hívják össze. Briand esetleg már ma délben elutazik Párisba, de Cheron és Loucheur az üléshez befejezéséig Hágában maradnak. Briand vasárnap részt vesz a

francia minisztertanács ülésén, majd elutazik Genfba a népszövetségi ülés-szakra. Vasárnap Snowden is elutazik Hágából.

Beavatott helyről nyert közlések szerint a hatalmak tegnapi éjjeli értekezletén Cheron, Wirh, Hilferding, Briand, majd Snowden és Graham szólaltak fel s az angol delegáció is a német kívánságok ellen foglalt állást, melyeket megelőzőleg Stresemann terjesztett elő.

A Petit Parisien tudósítójának értesülése szerint Briandnak megegyezés sikerült elérnie, hogy Stresemann szava ne tegye a Saar-vidék kérdését Hágában.

de Hendersonnál annyit elért, hogy ki nyilatkoztatta, miszrint a kérdés Franciaországra és Németországra tartozik. Briand ekkor a Stresemannal folytatott megbeszélések alkalmával beleegyezett abba, hogy a Saar-vidék kérdését Hágában még is felvessék s abban alapodtak meg, hogy Stresemann hozza napirendre a kérdést és konkrét javaslato-

kat terjeszt elő, melyekre Franciaország kifejtje az álláspontját és válaszol azok teljesíthetősége irányában.

Páris, aug. 29. A nemzetközi pénzügyi piacra csak a font sterling árfolyamára gyakorolt hatást a hágai megegyezés híre. Ugy látszik pénzügyi körökben a nehézségek ellenére mindig biztak abban, hogy Hága nem fog kudarcot hozni és a megegyezés elérésében hittek.

A font sterling az összes külföldi irodákon árfolyamemelkedést ért el.

Londoni jelentés szerint különösen nagy örömet keltett Londonban az olasz-angol szénmegegyezés híre, mert ezzel a délvalesi bányaüdvék termelésének kihasználása három évre elintéztet nyert s ez összefüggésben áll a munkanélküliség enyhülésével is. Az olaszok Cardiffban már a közeljövőben bevásárlási irodát állítanak fel s innen irányítják majd az Olaszországra irányuló lőszénexportot.

London, aug. 29. Snowden kincstári kancellár fogadtatására nagyarányú előkészületeket tesznek.

100 millió dollár égett el Moreniben

A modern technika képtelennek bizonyult a 160. számú szonda eloltására, amely már közel négy hónapja szakadatlanul ég

Moreni, aug. 28.

Századik napja ma, hogy a Románo-Americana 160. számú szondája Moreniben kigyulladt; százszor huszonnégy óra-ja ég a hatalmas fátyla, amely háromszáz méteres körzetben elhomályosítja a napot és nappallá varázsolja az éjjet. A Standard Oil Company, ez a világhatalom küzd a lángokkal, amelyek napon-ta 10.000 dollárt emésztnek meg és amelyek ma is, a 100-ik napon épen olyan erővel, vad dühvel, fűlsiketítő robbajjal törnek az ég felé, mint május 16-án. Jubileumi ünnepeket ül a szonda, amely fittyet hány minden próbálkozásnak, amely ellen egy nagyhatalom minden technikáját és minden tudását mozgósította, hiába.

A PEROLEUM: HAZÁRDJÁTEK.

Romániában eddig a petróleumot épen úgy bányászták, mint Kaliforniában kezdetben az aranyat: csak olyan mélyre hatoltak, ameddig az első forrásra bukkantak és ha közel a föld felszínéhez nem buggyant petróleum, abbahagyták a furást. Uglátszik, az amerikai szakértők rájöttek bizonyos nyomokra, amelyekből arra következtethettek, hogy a föld mélyében milyen, mesés gazdasági források vannak és Moreniben belevágtak a kísérletekbe. Hatalmas fúrógépek léptek akcióba, mind mélyebbre eresztették a csöveket, már túlhaladták az 1000 métert és még semmi nyoma a petróleumnak, gázoknak. De az amerikaiak nem vesztek el a kedvüket; az a néhány millió igazán nem játszik szerepet itt; a petróleum hazárdjáték, aki nem kockáztat, nem is nyerhet és lankadatlanul furtak tovább.

EZERÖTSZÁZMÉTERES MÉLYSÉGBEN.

Mikor a gép 1453.85 méterre ért, egyszerre megakadt és a szonda most először mutatta a közelgő erupció jeleit. Azonnal megtették minden előkészületeket: hatalmas szivattyúk, petróleumfogó készülékek tartányok várták a nyersolajat; gázra nem számítottak, mert eledig semmi jel sem mutatott a jelenlétére. A domhos vidéken hatalmas hernyók, a Caterpillerek vontatták fel a meredek lejtőn az anyagot; sürgős-forgás mindenütt, a szomszéd szondák mérnökei kíváncsian álltak körül a kísérleti szondát: mi lesz az eredménye a szenzációs, másfélezer méteres furásnak.

KITÖR A GÁZ.

Hirtelen irtózatos robaj hallatszik a mélyből, mindenki menekül és a következő pillanatban kitör a gáz. Fűlsiketítő sístereg, robaj, zugás... mindenki a távolból szemléli az eseményeket. A kitörő gáz, mint szélvihar a porzsemet, jétszi könnyedséggel emeli a levegőbe a tonnás vasakat, röpíti széljével a szonda acélvázat és a szemlélők rémületére meggyullad... Irtozatos lángoszlop lövell az ég felé: 120-140-150 méterre emelkedik a vörös, füst nélküli lángoszlop, tűzbe borít hat környező szondát. Buggnak a szirénák, mentőesapátok alakulnak, de az égő szondához nem lehet közeledni: a gáz 200 légköri-nyomással tör elő és a négyzetméterenkénti 200.000 kilogramos nyomással szemben nincs akadály... Negyven millió köbláb gáz ég el naponta, 10.000 dollárnyi érték pusztul el minden huszonnégy órában. A kísérlet sikerült: másfélezer méter mélyben a legdusabb, eddigelé ismeretlenül gazdag petróleumforrások vannak.

A TŰZ ELHOMÁLYOSITJA A NAPOT.

A 160-as szonda pedig egyre ég. Nappal elhomályosítja a napot, 2-300 méteres körzetben veti rózsaszínű árnyékát. A lángoszlopot nem lehet megközelíteni,

az irtozatos hőségben már 200 méterre is lehetetlen a tartózkodás. A tűzkéve magja tiszta fehér, a gázok a rettenetes nyomásban annyira sűrűsödnek, hogy szinte fehér folyadékká, benzinné válnak. Csak néhány méterrel a föld felszínén fognak tüzet, amely szeszélyesen mutatja a legfantasztikusabb alakokat. Néha elválnak az oszlop tetejétől egy-egy lángoszlop, liheg a levegőben, mint az „i” betűn a pont. A földalatti moraj zug, harsog, megreszketteti a földet; sístereg, bug, dübörög a szonda. Ejjel kísérteties fénybe burkolja a vidéket és Bukarestben, 80 kilométerre, este a sosszen világosan látszik nemcsak a fény, de a tűzoszlop is...

SZÁZ NAPJA NEM ALSZIK SENKI MORENIBEN.

Moreniben, ebben a modern Petróleum-Bábelben, ahol a világ minden nemzetsége adott egymásnak találgatást, már századik napja nem alszanak az emberek; mintha az örök nap országában lennének. A szonda éjt nappallá tesz. Remegnek a félelemtől, hiszen itt a petróleum az ur: az uccák naftával vannak átitatva, az utolsó árokokban petróleum folyik, a levegő terhes a kőolaj szagától a föld nem fűzfavesszővel van védve a csuszamlás ellen, hanem elhasznált drótkötelekkel. Egyik szonda a másik hátán; kertek közepén, a házak tőszomszédságában vannak a szondák; itt mindenki petróleumon alszik. Ha a szonda megvadul, lángtengerre válik egész Moreni.

NINCIS KILÁTÁS A GÁZOK ELFOJTÁSÁRA.

Mindenki azon töri a fejét, hogyan lehetne a szondát eloltani. Először a föld felszínén próbálkoztak: tonnás harangot gurítottak a szonda szájára, de a retentő nyomás játszi könnyedséggel, szinte egy óriás kézlegyintésével toltta felre a sapkát. A kétszáz atmoszférás nyomást itt, a föld felszínén nem lehet megfékezni; először a nyomást kell redukálni, a gázok egy részét levezetni. És megkezdtek az első alagút furását. Napokon keresztül dolgoztak aszbesztruhás bányászok az alaguton, sikerült is elérniük a szonda vezetékéig, azt megfúrták és a gázok egy részét elvezették. De az alagút tele lett gázokkal, életveszélyes volt a tartózkodás és a második alagút furásába kezdtek, alig jutottak néhány méterre, amikor az első alagutban robbanás történt, a gázok meggyulladtak és az előtörő nyersolaj ott ég az alagút szájánál, mint valami tűzoszlop-főjka. A második alagutat is elérte a végzete, ott is robbanás történt és azt is el kellett hagyni. Most a harmadikat furják, 80 méterre a föld színe alatt, 250 méter távolságból akarja az ember hátbatámadni az égő szondát, amely eddig hét ember életét oltotta ki és tíznél többet tett nyomorékká. A kormány háromtagú bizottságot nevezett ki az oltási munkálatok vezetésére; mintha három hangya vezetne hadat a felhőkarcoló ellen... A bizottsághoz dülnek az oltási javaslatok; az egyik esetet, a másik tejet a bacmadik komplikált gépeket, a negyedik repülőbombát ajánl. De eddigelé senki sem tudott olyan tanácsot adni, amely komoly kilátást nyújtana az oltásra. De nem is maga az oltás a fontos, hanem a gázok levezetése; ha ez nem sikerül és a tüzet eloltják, úgy a gázok előntek az egész völgyet és romhalmazzá, tüztengerre teszik a várost.

A TECHNIKA ÉS AZ ELEMEK HARCA

A moreni szonda pedig már századik napja zugva, sísteregve, mennydörögve tör az ég felé, mint valami hatalmas me-mető. Figyelmezteti az embert, hogy a

SIPOS-harisnyában könnyű tanulni. SIPOS-szvetterben nem érzi a tél hidegét.

Lássa el gyermekeit az iskola-saionra harisnyával és szvetterrel. SIPOS-tól Cluj, Calea Reg. Ferd. 8. vásárolhat legelőnyösebben.

technika csodáinak is van határa, hogy az elemekkel szemben az ember tehetetlen. A tűz nem enged a közelébe senkit; fantasztikus formára görbült, megáldadt szondarészek hevernek a lángoszlop körül; mint valami harcér ütközet után, olyan a szonda környéke. 2-300 méteres körzetben munkások locsolják állandóan a szondákat, a barakokat, a vezetékeket, nehogy tüzet fogjanak a retentő hőségben. A környező erdőcske fái barnára pörkölődtek. Mindenütt a pusztulás nyomai. Közben pedig ég a szonda; az ember, amely — mint Norman Angell mondja — inkább kockáztatja életét, mint vagyonát, igyekszik a kárt csökkenteni, minden módot megpróbál, hogy a

naponta 10.000 dollárba kerülő fátylát eloltsa. Eddigelé minden próbálkozás, minden erőfeszítés hiábavaló volt, egy millió dollár érték pusztult el száz nap alatt. Egy hatalmas, legyőzhetetlen, ismeretlen „valaki” játszik a tüzzel; úgy látszik, addig nem is alszik ki az örök fátyla, amíg ez a „valaki” meg nem elégteli a rettenő játékot és elfújja egyetlen lehellelével a tüzet.

Századik napja ég a fátyla; egymillió dollár ment kárba, hét ember élete, tíznek az épsége esett áldozatul... Körjötté pedig, folytonos halálveszedelemben folyik a munka, ömlik a fekete arany, a petróleum...

Dr. Kovács Jenő.

Megválasztották az erdélyi Mizrachi új vezetőségét

Nussbaum Sámuel lett a Mizrachi elnöke. Fischer József dr. és Rabbi Mayer Berlin beszámoltak Máramaroszigeten a zürichi kongresszus munkálatairól

(Sighet-Máramarosziget, aug. 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) — A máramaroszigeti Mizrachi-konferencia második napján, hétfőn reggel 7 órakor ültek össze a különböző bizottságok és a déli órákig feldolgozták azt a rengeteg anyagot, amely a konferencia összehívását szükségessé tette. Fél 12-kor a bizottságok plenáris ülése elé terjesztették javaslatukat, amelyek körül viharos viták folytak.

Vita a központi körül

A konferencia sulypontját a Ceiré-Mizrachi programja képezte. Egész Erdélyben ugyanis a szigeti csoport van a legjobban megszervezve és tagjainak számánál fogva is első helyen áll. Egy tizenötös Mizrachi mult után, ez a csoport hívta első ízben konferenciára össze Erdély mizrachistáit és ezt a konferenciát olyan precizitással rendezte meg, hogy méltán megfelelt az országos kereteknek. Miután a szigeti csoport tettel bizonyította be, hogy képes vezetni az erdélyi mizrachi-iffuságot, azt a javaslatot tette, hogy a konferencia Nagyváradról helyezze át Máramaroszigetre a Ceiré-Mizrachi központját. Ez ellen a javaslat ellen főleg a nagyváradi delegátusok tiltakoztak, aminek következtében az elnök szavazás alá akarta bocsátani a kérdést. Amikor a szigeti csoport nem teszik egyhangulag magukévé, a javaslatot, vezetőjük, Koffler Móse által visszavonták javaslatukat.

Együttműködés a többi ifjusági szervezettel

Délután 3 órakor folytatták a javaslatok körüli vitákat. A Ceiré-Mizrachi és a létező zsidó ifjusági blokkok közötti viszony tárgyalásánál éles viták folytak. Sok delegátus a Ceiré-Mizrachinak az ifjusági blokkokba való belépését helyeselte, míg mások, a mizrachi ifjuság vallásosságát feltéve, a szeparatizmus mellett foglaltak állást. Ezen kérdés vitálásának a során a konferenciáj illusztris vendégként részt vett dr. Fischer József, az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke is felszólt. A konferencia végül úgy határozott, hogy teljesen szabadon kezesz ad az egyes csoportok az ifjusági blokkba való belépés tekintetében.

A konferencia főbb határozatai

A konferencia határozatai közül csak néhányat fogunk kiemelni. A konferencia erélyes tiltakozását fejezi ki a Kötél Márvái kérdésében az angol kormány erélytelen magatartása, valamint az oroszországi cionista üldözések fölött. A konferencia lelkes örömmel üdvözi a kibővített Jewish Agencyt. Továbbá a konferencia kihangsúlyozta a Zs. N. Sz. teljes pártotfelelősségének szükségességét. Elhatározták továbbá egy magyar nyelvű hetilap kiadását Nagyváradon, mely rövidesen meg is jelenik. Ezenkívül több más határozatot hozott a konferencia fontos cionista kérdésekben és az országépítő alapok ügyében.

Az új vezetőség

Az új konferenciális évre a következő vezetőséget választotta meg a konferencia: Elnök: Nussbaum Sámuel, alelnökök: Berkovits Bernát (Oradea), Rottenberg József (Sighet), Klein Eljáhu (Cluj), dr. Stern Mór (Satmar). Végrehajtó-bizottság elnöke: Wasserstrom Sámuel, tagjai: Mittelman Jakob, Ráth Efrám, Kvetenbaum Miksa, Bleyer Adolf, Leitmann Dezső, Weisz Kálmán (Oradea), Klein Márton (Sighet), dr. Friedmann Herman (Margitta) és dr. Rosenfeld (Szilágycseh), valamint a Ceiré, a Ceiroth és Násé-Mizrachi egy-egy tagja. Megválasztották még egy hatvantage nyugtató-bizottságot is.

Nussbaum Sámuel elnök zárószavával és a Hatikva akkordjai mellett ért véget az erdélyi Mizrachi-szervezet első konferenciája.

Hétfőn este 9 órai kezdettel nagyszabású miting volt. A miting szónokai dr. Fischer József és Rabbi Mayer Berlin voltak. Beszámoltak a XVI. cionista kongresszus munkájáról és a Jewish Agency kibővítése folytán a cionista Világszervezetben előállott aktuális problémákról.

MÉRNÖKÖR LEPAGE kérjenek ingyen technikai szaknyelv-új-donság-, műszer-, irodaciki jegyzéket. Cluj-Kolozsvár.

Tr és I

A palesztinai köve és Beyru

(London, aug. 29. sítópártól). A sek szerint a létszáma most főparancsnoksá telen volt er csendőrség me transzjordáni a kiorószakoln. A palesztina megjelentek és előadták, megerősítésén tonaság csak rend. Ők a rendfen zetőbb módjána lok Palesztinán tetsző alkotmán rintük egyszer s nerek a villorv hangoztatták az nyét és kilátásb előterjesztésüket is megteszik. A helyzet ne

A vissza

London, aug. 29. vatalhoz érkezett hlyzt Palsztináb at egnapi nap a el. A jaffai és a lett napközben erkálnak, pilóta az arab csoport Luke, helyette zsámbomban az es az arabok vezető létében tartott ó óhajuknak adtak hatalom fegyver főbiztos kijelent mindenkit le fo a polgári fogla Ugyanesek ért főkormányzóság vezetőit, akikkel kent

Hóna

London, aug. 29. Jeruzsálemi esen nista zsidókat, kormány tisztvi Szent Fal mellett gyálják, mint amelyek Indiába méltódnak most zött. Palesztináb ben torzsalkodás bok között, ame vételesen szokati tó egy részében ki, hogy a Pales tásával a moham bátorította a tám gául felhozzák, h

ROYAL a Mielőtt írógép konyser nék Royal Po Vezérképvisel

Transzjordániában, Szíriában és Hedzsaszban is forronganak az arabok

A palesztinai arabok egyre agresszivebb magatartást tanúsítanak és azt követelik, hogy fegyverezzék le a zsidóságot. — Damaszkuszban és Beyruthban újabb tüntetések voltak a zsidók ellen. Az elszórt kolóniák ellen fordúlnak a városokból kivert arabok

(London, aug. 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lapokhoz érkezett jelentések szerint a palesztinai angol haderők száma most már hater ezer fölé rug. A főparancsnokság a keleti határra kénytelen volt erős osztagokat küldeni a csendőrség megerősítésére, mert a transzjordáni arabok betörést akarnak kiterjeszteni.

A palesztinai arab törzsek vezetői megjelentek a kormányzószékhelyén és előadták, hogy a karhatalom megerősítésére összpontosított katonaság csak ideig-óráig fogja a rendet fenntartani.

Ők a rendfenntartás sokkal célravezetőbb módjának tartanak, ha az angolok Palesztinának az arab népességnek tetsző alkotmányt adnának. Ezzel szembenük egyszerűen katonai erővel nem lehet a villorvasok. A törzsek vezetői hangzottak az arabok számbeli fölényét és kilátásba helyezték, hogy ezt az előnyüket állandóan repülőgépek segítségével fenntartsák.

A helyzet nem engedett fenyegető voltábul.

Gondot okoznak a rendfenntartó közegeknek az elszórt és egymástól izolált zsidó kolóniák amelyek eddig békében tudtak élni de az arabok most ezeket választják támadásaik célpontjává, mivel látják, hogy próbálkozásai a városokban a repülőgépek, tankok és páncélos kocsik gépfegyvertüzeiben összeomlanak.

Haifából ma fosztogatásokról érkeztek hírek. A karhatalom a tetten ért fosztogatókat a helyszínen agyonlőtte.

A városban az ostromállapot megszigorították. A karhatalom megerősítésére egy század gyalogságot indítottak Haifába.

Damaszkuszban huszezer főnyi arab tömeg tüntetést rendezett a zsidók ellen és a zsidó negyed közelében kezdet fenyegető magatartást tanúsítani. A kivonultatott katonaság szétoszlatta a tömeget. Beyruthban is sikerült a város össztüntetést az arabok és a zsidók között elhárítani.

Kellőképpen előtérni. Ha az országban teljes nyugalom akarnak, akkor lovasságok és az egyiptomi hadsereg csapatait, valamint lovasított gyalogosokat kell küldeni Britindióból Palesztina földjére.

Erdély minden városában tiltakozó gyűlések lesznek a palesztinai események miatt

(Cluj-Kolozsvár, aug. 29. Az Uj Kelet tudósítójától.) A gyászos palesztinai események és azok kísérő körülményei az erdélyi zsidóságból is elementáris erővel váltották ki a mély fájdalom és a legerélyesebb felháborodás érzését. Az első spontán megnyilatkozás Kolozsvárról indult ki, ahol az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kezdeményezésére a város zsidósága elhatározta, hogy vasárnap demonstratív méretű gyűlést rendez a palesztinai zsidóság élete, testi épsége, jogai, vagyona és szabadsága, valamint a zsidó országépítés ellen elkövetett felháborító merénylet ellen, egyidejűleg pedig a palesztinai hatóságok bűnös erélytelensége és megbotránkosztató magatartása ellen. A kolozsvári tiltakozó gyűlés vasárnap délelőtt tizenegy órakor fog lefolyni.

Erre a nagy, demonstratív tiltakozó gyűlésre Kolozsvár összes zsidó testületi hivatalosak és szónokai által kifejezésre fogják juttatni azt az egyetemes felháborodást és elkeseredést, mely minden zsidó lelkeben egyformán él a palesztinai események hatása alatt.

A vasárnapi tiltakozó gyűlésen az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportja a következő határozati javaslatot fogja előterjeszteni:

„Kolozsvár város zsidósága mély megdöbbenéssel értesült a Palesztinában lefolyt véres eseményekről, amelyek a palesztinai közigazgatás felelős tényezőinek a zsidóság jogával szembeni teljes érzéketlensége és tehetetlensége eredményezte. A kolozsvári zsidóság a legerélyesebb felháborodás hangján tiltakozik a palesztinai hatóságok által elkövetett és meg nem ítélt vérengzések ellen, amelyek annyi zsidó vért és vagyonot követeltek áldozatul.

Követeljük a rend, az élet- és vagyonbiztonság azonnali helyreállítását, a zavargások előidézésében közevetve, vagy közvetlenül vétkesnek talált büntösök példás felelősségrevonását, az alkalmatlannak bizonyult valamint azon tisztviselők elmozdítását, akik ellenszenvvel viselkedtek a palesztinai mandátum célja iránt.

Követeljük a palesztinai rendőrség gyökeres reorganizációját olyanformán,

hogy abban a zsidóság számára nyílnak megfelelő számban helyet kapjon. Teljes kártérítést követelünk a harcok során elpusztult zsidó életkért és vagyonokért. Követeljük a zsidó honvédelem fokozását és megfelelőbb tempójú növelését és a Kotel Maaravi ügyének igazságos rendezését. Végül követeljük, hogy a brit kormány legyen hivatalos nyilatkozatot, amelyben a Balfour-nyilatkozat megerősítése tekintetében követendő politikáját előre nem érthető módon precizirozza.

A határozati javaslatot a tiltakozó gyűlés összes résztvevői aláírják, de aláírásra fogják felszólítani azokat is,

A kisebbségi kongresszus tiltakozik a palesztinai események ellen

(Genf, aug. 29. Az Uj Kelet kiküldött munkatársától.) A kisebbségek nemzetközi kongresszusának mai záró ülésén Wilfan elnök záróbeszédében többek között megemlékezett a palesztinai eseményekről és a zsidó delegációnak a kongresszus mélyszéges részvételt tolmácsolta és őszinte szimpátiáját fejezte ki a palesztinai országépítési mozgalommal szemben. Palesztinában — mondotta Wilfan — most zsidó hősök harcolnak hazájukért. Adassék tisztelet ezeknek a harcosoknak. A kisebbségi kongresszus tagjai meleg szimpátia-tüntetést rendeztek a zsidó delegáció tagjai mellett, egyben tiltakozásuknak adtak kifejezést a palesztinai események miatt.

akik a gyűlésen nem vehetnek részt. A tiltakozó gyűlés a Szövetséghez beküldött határozati javaslaton kívül a következő angolnyelvű táviratot fogja Londonba küldeni:

Colonial Office, London.
Jewish population Cluj, Transylvania, protests against Palestine administrations and demands removal of all officials hostile to purpose of mandate. Demands reorganization police with jews and just settlement Kotel Maaravi. Have confidence Greatbritaine and labour government regarding satisfactory fulfillment just demands jewish nations.

Magyar fordításban a távirat szövege a következő: „Gyarmatiügyi hivatal London. Kolozsvár város zsidósága tiltakozik a palesztinai közigazgatás ellen és követeli mindazon hivatalnokok elcserélését, akik ellenséges magatartást tanúsítanak a mandátummal szemben. Követeli rendőrségnek zsidókkal való reorganizációját és a Kotel Maaravi ügyének igazságos rendezését. Bizalommal van Nagybritánia és a munkáskormány iránt abban a tekintetben, hogy a jogos zsidó nemzet követeléseit teljesíteni fogja. A helybeli zsidóság.

Hasonló tartalmú határozati javaslatot fognak elfogadni és azonos szövegű táviratokat fognak Londonba küldeni az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség összes helyi csoportjai.

Kolozsváron az a komoly terv merült fel, hogy a tiltakozó határozatokat minden városban alá kell írni nemcsak a demonstrációs ülések résztvevőivel, hanem az egész zsidó lakossággal. Az így egybegyűjtött aláírásokat egy egy összefoglaló határozati javaslat kíséretében a Zsidó Nemzeti Szövetség el fogja juttatni Londonba, mint az itteni zsidóság egységes tiltakozásának legbeszédesebb dokumentumát.

— **Istentisztelet.** A páris-uccai nagy orthodox templomban ma pénteken este és szombat délelőtt az Istentisztelet az énekharmonikus közreműködésével lesz megtartva.

Egyetlen magyarnyelvű Róser szakácskönyv
Írta: **Ganz Ábrahámné.**
Ára 200 lej (és portó).
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Zsidó ifjúsági könyvek:
Oszkár bácsi zsidó meséi — 30 lej
Sas Irén: Kol-nidre — — — 30 „
Bar-Kochba (Elbeszélések, versek, szindarabok gyűjteménye) — — — — — 60 „
Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában. (A pénz előzetes beküldése esetén portómentes szállítás.)

A transzjordániai határon visszaverték az arabok betörését

London, aug. 29. A gyarmatiügyi hivatalhoz érkezett jelentések szerint a helyi Palesztinában továbbra is feszül, de az elmúlt nap aránylag nyugodtan telt el. A jaffai és a jeruzsálemi hegység fellet napközben állandóan repülőgépek átkelnek, pilóták és őrszemek figyelik az arab csoportmozgásokat.

Luke, helyettes angol főbiztos Jeruzsálemben az egyik mecsetben kérte az arabok vezetőit, akik a főmufti jelenlétében tartott értekezleten annak az óhajuknak adtak kifejezést, hogy a karhatalom fegyverezze le a zsidóságot. A főbiztos kijelentette hogy Palesztinában mindenkit le fognak fegyverezni, még a polgári foglalkozású angolokat is. Egyenesak értekezletre hívta össze a kormányzószékhelyén a jeruzsálemi zsidó vezetőit, akikkel azokról tárgyalt, miként lehetne a zsidóságot könnyebben védhető negyedekbe alköltöztetni.

Hónapokig tartó guerillaharctól félnek Londonban

London, aug. 29. Néhány angol lap a jeruzsálemi eseményekért részint a cionista zsidókat, részint a mandatárius kormány tisztviselőit teszi felelőssé. A Szent Fal melletti incidenseket, úgy tárgyalják, mint olyan összeütközéseket, amelyek Indiában is évről-évre megismétlődnek mozulmánok és hinduk között. Palesztinában is minden esztendőben torzalkodások vannak zsidók és arabok között, amelyek ezidén azonban kivételesen szokatlanul kiéleződtek. A saját egy részében az a vélemény alakult ki, hogy a Palesztina-kormány magatartásával a mohamedánokat valóságos fenyegetéssel a támadásra. Ennek bizonyosságul felhozják, hogy Anglia, mint a „leg-

A transzjordáni határvidéken nagyobb arab csoportok betérési kísérletét az angol csapatok visszaverték.

Az arabok renáclien lömögben pánikszerűen menekültek, csak egy ponton sikerült két kisebb községbe jutniok, ahol pusztítottak, raboltak és a községet fel is gyújtották.

Haifában tegnap a hatóságok harminc letartóztatás eszközöltek és a letartóztatottaktól fegyvereket koboztak el.

Hebron közelében egy beduincsapat támadást intézett egy gépkocsi ellen, melynek tizenhárom zsidó utasát súlyosan megsebesítették.

Newyork, aug. 29. Torontoi jeentések szerint a kanadai hadviselt zsidóság felajánlotta Maldonald miniszterelnöknek, hogy ezer önkéntest tudnk, ha kell, Palesztinába küldeni a szorongatott zsidóság védelmére.

erősebb mohamedán hatalom az arab törzsfőnököket ugyanakkor tárgyalásra hívja össze, amikor a zsidó telepések elleni támadások és gyilkosságok folyamatosan vannak.

Az ország katonai ismerői és akik tisztában vannak az arab törzsek harci metódusaival, kijelentik, hogy valószínűleg hónapokig tartó guerilla háborúk fognak dúlni Palesztinában, ép úgy, mint a druzok harcai Szíriában. A Palesztinába küldött gyalogság nem tudja a védelmet

Hirdessen az Uj Keletben

ROYAL amerikai írógép legújabb modelljei szenzációszak
Mielőtt írógépet vásárolna, saját érdekében feltétlenül kérje ezen gép vételkényszer nélküli bemutatását. — **Royal nagy gép 92 betűvel. Royal Portable 88 betűvel.** Minden nagyobb városban képviselve. Vezérképvislet: **Goldstein, Oradea, Str. Avram Jancu 5. Telefon 2-97. szám.**

A Graf Zeppelin megérkezett Newyorkba

Tömegek ujjongó lelkesedése közben haladt el a nagy amerikai városok felett a német léghajó

Newyork, aug. 29. A Graf Zeppelin Lakehurstbe érkezésekor Hoover felnök is képviseltetni fogja magát a fogadtatásnál, majd Eckener dr. Washingtonba utazik, ahol az elnök kihallgatáson fogadjja.

Lapjelentések szerint a Graf Zeppelin a déli államok feletti útját cikk-cakkokban tette meg, mert folyton kellett viharokat kerülgetnie. Az erős ellenszelek miatt a léghajó sebessége alig volt helyenkint több, mint 80 kilométer óránként, de mikor Texas felett már északkeleti irányt vehetett, sikerült gyorsaságát százharminc kilométerre felfokoznia. Tegnap éjjel az amerikai városok lakosai közül csak kevesen láthatták a léghajót, mert lámpáit nagyrészt eloltották s különben is állandóan felhők között repült a magasabb levegő-régiókban.

Amikor a Graf Zeppelin Kansas City fölé érkezett, a parkok, köztérek már zsúfolva voltak emberekkel. Az utcákon rengeteg embertömeg volt s az üzleti negyed háztetői is zsúfolva voltak kíváncsiakkal.

A kereskedelmi élet több mint egy órára teljesen fennakadt. Az égbolt egy részét felhők borították, de a Graf Zeppelin mégis jól látható volt, mert teljes kört írt le a város felett s így az égbolt azon részén is áthaladt, amelyet felhők nem borítottak. A város felett repülőraj adott diszkusziót a léghajónak, mely aztán északnyugati irányban, Chicagónak vette útját.

Erdemes momentum volt az amerikai kontinentális utnak a clevelandi repülőtér feletti repülés, ahol a Los Angeles Zeppelin-típusú amerikai léghajó, mely méreteiben nem marad nagyon messze a

Graf Zeppelintől, a repülőtér felett körözve fogadta a repülőgépektől övezve érkező Graf Zeppelint.

Berlin, aug. 29. Az amerikai rövidhullámú rádió-állomások közölték, hogy a

Graf Zeppelin ma délben közép-európai idő szerint 12 óra 5 perckor megjelent Newyork felett, ahol mindenütt óriási tömegek voltak az utcákon, tereken és a házak tetején. Több felhőkarcoló tetején

zenekarok harsogták az amerikai és német himnuszokat s az emberek kalap és kendőlengetéssel üdvözölték a léghajót.

Clevelandot reggel 5 óra 30 perckor érte el a Graf Zeppelin. A városban az ideérkezett idegenek számát 140 ezerre becsülik. Óriási hatást tett a léghajó a tömegekre. Háromszáz méteres magasságban repült el a város felett, majd újra visszatért és hurkot írt le a repülőkiállítás tere felett.

Születni, házasodni, vagy meghalni csak úgy szabad, ha rendben van az adókönyvecske

Torz-intézkedésekkel próbálja a kormány az adóbehajtás menetét gyorsítani

(Bucaresti, aug. 29. Az Uj Kelet tud.)

A kormány az utóbbi időben több szigorú utasítást küldött a pénzügyigazgatóságoknak, hogy minden lehető eszközzel siettessek az adóbehajtásokat. Teianu pénzügyi államtitkár rendeletileg fűggesztette fel az összes adófizetési halasztásokat és kivételt ez intézkedés alól csak a paraszok képeznek, akiknek a termős értékesítésének lebonyolításáig haladékot adtak adójuk kifizetésére.

Az államháztartás első félévi mérlege több mint ötmilliárd lej deficittel zárult és a kormány most kétségbeesett intézkedésekkel próbálja az anyagilag teljesen kimerült adófizetőkön a túlbesült költségvetési előirányzatot behajtani.

Azoknak az intézkedéseknek azonban, amelyeket a kormány most készül tenni az adóbehajtás tempójának fokozására, már valósággal tragikomikus színezetük van. Bukaresti jelentés szerint a pénz-

ügyminisztérium adókönyvecskek bevezetését akarja most az adóbehajtások erősítésére felhasználni, oly módon, hogy belenyúl az állampolgárok életének mindolyan aktusába, amelyekben a hatóságokkal dolga akadhat. A terv szerint születés, vagy elhalálozás anyakönyvi bevezetését mindaddig nem fogják eszközölni, házasságot mindaddig nem lehet kötni, míg a polgár nem fogja adókönyvecskejével igazolni, hogy az állammal szembeni anyagi kötelezettségeinek eleget tett. Sőt, mi több, a pénzügyminisztérium odáig megy, hogy hajlandó bizonyos

adófizetési visszaéléseket (hamis deklaráció, stb.) megbocsátani, ha az illető egy adott terminusig, például december 31-ig befizeti teljes adóhátralékát.

Az új rendelkezés méltatására még alkalmunk lesz visszatérni.

— Véget ért a kisebbségi kongresszus Genfből jelentik: A kisebbségek kongresszusa tegnap befejezést nyert. A záróülésein megállapították, hogy a kisebbségi kérdés kezelése tekintetében a Népszövetség csőjtöt mondott.

A timișoarai kóser internátus elsőbbségét az ország összes internátusai felett a legmodernebbül berendezett saját palotája, az elsőrendű ellátás és a szakszerű felügyelet biztosítja

SZÉP ARCBÖRE LESZ
HA

Germandrée
ARCKRÉMET HASZNÁLJA

EZT A VILÁGHÍRŰ ARCKRÉMET
A 100 ÉV ÓTA FENNÁLLO
PÁRISI GYÁR KÉSZÍTİ.

Germandrée

PARFÖM GYÁR
PÁRISBAN 1818 ALAKULT
MINDENÜTT KAPHATÓ

bes
4

Genf, augusztus 29. metországi fr. kongresszus f. számban és e két és óta hi kongresszus k. valy azzal ut. öket, hogy ne. és addig nem. nek tekinteni. tatnak dokume. ha. üdőség és. turájuk művel.

Szegény friz. mentumot izza. riumot — né. tologiát német. két dokumentu. elnökség tagja. könyvünek tal. megbuktak — országai litván. esztországi své. vizsgán és felv. szövetségbe.

Negye. sebbse

— Így ni — a kongressz. főtükára, amik. az elnökség ha. csak az a fonto. ma. zuk meg a. megsértődjenek. Amende öt e. dössá nocte ki. ben. Amikor n. az europa. kis. két tízdesnyi. ból a statisztika.

Az Oroszorszá. 352 millió emb. között 42 millió. kisebbségi sors. nemzeti állam. gália és Norvég. bé-kevesébe nem. szágai közül tíz. vesznek részt. riából csak a z. Tadger ezredes. vákiából itt va. gyarok, zsidók. szágból az orosz. tek. Litvánia. legáció is bejel. lent meg, Olas. horvát szlovén. németek, Spang. Romániából ma. bulgárok, ukrá. szágból, orosz. németek, ukrán. ból zsidók, né. szlovákok, hor. szláviából mag.

Akik n. szereln

— Németors. nak ebben az é. mondja tovább.

No

Gran

A németországi frizek elbuktak a kisebbségi kongresszus felvételi vizsgáján

Ewald Amende beszél az Uj Keletnek Európa 42 milliónyi kisebbségéről

— Az Uj Kelet kiküldött munkatársától —

Genf, augusztus 26. — Tízezer németországi friz elbuktak a kisebbségi kongresszus felvételi vizsgáján. Európa számban és erőben legkisebb kisebbsége két és öta hiába zörgött a kisebbségi kongresszus kapuján bebocsátásért. Tavaly azzal utasította el a kongresszus őket, hogy nem élnek önálló kultúrlet és addig nem lehet nemzeti kisebbségnek tekinteni őket, amíg nem szolgáltatnak dokumentumot, hogy meg van a haladóság és készség bennük népi kultúrjuk művelésére.

Szegény frizek egy év alatt két dokumentumot izadtak ki: egy friz kalendáriumot — német nyelven és egy friz antológiát német, dán és friz nyelven. A két dokumentum kézzől-kézre járt az elnökség tagjai között, megmérették és könnyűnek találtatták. A frizek megint megbuktak — kisebbségből, míg lengyelországi litvánok, romániai oroszok és csehszlovákiai svédok keresztül mentek a vizsgán és felvételt nyertek a kisebbségi szövetségbe.

Negyvenkét millió európai kisebbség

— Így ny — mondja Ewald Amende — a kongresszus mozgékony és agilis főtárgya, amikor gépbe kezdi diktálni az elnökség határozatait — most már csak az a fontos, hogy udvariasan fogalmazzuk meg a leveleket, nehogy a frizek megsértődjenek.

Amende öt esztendő óta valóságos tudósa nézte ki magát a kisebbségi kérdésben. Amikor néhány adatai kérék — tőle az európai kisebbségek elrendezéséről, két tízdesnyi pontossággal ontja magából a statisztikai adatokat.

Az Oroszország nélküli Európában 352 millió ember él — mondja — ezek között 42 millió, vagy tízenkét százalék kisebbségi sorsban. Mindössze két tiszta nemzeti állam van Európában: Portugália és Norvégia. Európai harminc többé-kevésbé nemzetiségek által lakott országai közül tizenegy ország kisebbségei vesznek részt a kongresszuson. Bulgáriából csak a zsidó kisebbség jelent meg Tudger ezredes személyében. Csehszlovákiából itt vannak a németek, a magyarok, zsidók és az oroszok. Észtországból az oroszok és a svédok és németek. Litvániából a németek, a zsidók delegáció is bejelentette magát, de nem jelent meg. Olaszországból a németek és horvát szlovének. Magyarországból a németek. Spanyolországból a hatalánok, Romániából magyarok, zsidók, németek, bulgárok, ukránok, oroszok. Lengyelországból, oroszok, fehér oroszok, zsidók, németek, ukránok, litvánok. Lettországból zsidók, németek. Ausztriából csehszlovákok, horvátok, szlovének, Jugoszláviából magyarok, németek.

Akik nem jöttek el és akik el szeretnének jönni

— Németország kisebbségei hiányzanak ebben az évben a kongresszusról — mondja tovább Amende — a tavaly kon-

fliktusba keveredtek a titkársággal elvi természetű kérdésekről. De itt vannak a megfigyelők és valószínű a jövő évi kongresszusig sikerül elsimítani az elmentéket. A jugoszlávai románok nincsenek itt, átiratban szimpátiájukról biztosították a kongresszust, minthogy a román és a jugoszláv kormányok most tárgyalnak helyzetük megoldásán, nem jönnek el a kongresszusra, mert nem akarnak a tárgyalások elébe vágni.

— A többi európai országokban noha nagyszámú kisebbségek élnek, vagy nincs kisebbségi kérdés, vagy csak most van ébredésben a kisebbségi öntudat. A legnagyobb számú kisebbségi európai Törökországban él 46 százalékot tesz ki a görög, bolgár, örmény és zsidó lakosság, de nincsenek kisebbségi szervezeteik. Ausztriában a jelenlévő kisebbségen kívül most kisebbségi alapon mintegy százezer zsidó. Albániának 13.5 százaléka kisebbsége teljesen szervezeten. Belgium lakosságának 52.4 százaléka lamand a többi vallón, de mind a két nép többségi számba megy, akárcsak Svájcban a kisebbségi kérdés deális elrendezésének hazájában. Dániában 2.6 százalék német él a kisebbségi jogok teljes birtokában, Finnország 10.8 százaléka svéd lakossága most szervezódik, a jövő évi kongresszuson talán már itt látjuk a delegátusokat.

Franciaország kisebbségei beleakarnak kapcsolódni a kongresszusba

— Franciaország sem az a nemzeti állam, ahogy sokan képzelik. A tőzgyökeres francia nemzet mindössze 85.4 százalékát teszi ki az összlakosságának. 1.634.000 német, 1.200.000 kelta-breton, 170.000 baszk 600.000 olasz és 250.000 spanyol most tesz óriási erőfeszítéseket, hogy nmzeti kisebbségi kereteit kiépítsék és belekapcsolódhassanak a kisebbségi kongresszusba. Hollandiában 12

százaléka a lakosságnak friz ezek azonban még nem jelentkeztek, csak a németországi frizek, akiket nem vehetünk fel a szövetségbe.

— A legérdekesebb Nagybritania nemzetiségi elrendezése. Nem számítva Írországot 42.769.169 britt állampolgár közül Skóciában 158.779-en ma is galéül beszélnek. Mázx szigetén 12.000 mauxül, Wales lakosságának 37.1 százaléka walesül beszél.

A WALESI KULTURAUTONOMIA

Ime Amende Ewald adatai Európa ábrázatáról. És valóban az itteni kongresszuson már megjelent Nagybritania első kisebbségi képviselője. Csak félhivatalosan, nem mint delegátus, hogy előadást tartson az angol kisebbségek helyzetéről és — ahogyan ő mondotta tanuljon az európai kisebbségek képviselőitől. De Sir Lawingtown így hívják Wales választott képviselőjét a liberális listán nem tanulhatott semmit az európai kisebbségi kongresszuson, csak a kongresszus tanulhatta meg tőle, hogy Angliában, noha a brit birodalmat semmilyen szerződés sem kényszeríti erre, kikéletes kulturautonómiában élnek a walesiek, galélek és mauxok. A kongresszus állva tapsolta meg előadásáért a kifogástalan eleganciájú angol-walesi képviselőt, holott Angliát kellett volna megtapsolnia.

A ZSIDÓ DELEGÁTUSOK ASZ-TALA

A tanácskozó terem egyik hosszú asztalát teljes egészében a zsidó delegáció foglalja el. Wilpan elnök fiatalos hévvel és lendülettel magyarázza az elnöki pódiumról, hogy a kulturautonómia nem jelent kiváltságot, csak egyenlő elbánást és az egyes államok nem követelhetnek loyaltást polgáraiktól, míg nem egyenjogúsítják maradék nélkül a kisebbségeket, de a zsidó delegáció nem

halgat most az elnöki szóra. Tadger bolgár ezredes idegesen rágja a ceruzáját, Iichak Grünbaum tenyerébe rejtí szép szomorú, szakállas zsidó fejét és márványba faragott kemény és dacos homlokán ráncokban futnak össze a gondok. Motzkin riadtan jártatja végig szemét a zsidó padsoron, szép lassan le-somfordál az einöki emelvényről s oda-húzódik, mint vigasztaló atya a zsidó delegátusok közé. A palesztinai, berjini, és párisi lapok kézzől-kézre járnak. Landau besszarábtai képviselő összehajol Reich dr.-al a lengyel zsidók delegátusával és félhangosan olvassák fel a többieknek a palesztinai zavargásokról szóló híreket. Nuroch lettországi zsidó delegátus a jidids lapokat fordítja Tadger ezredesnek, aki német-jididis helyett spanyol jiddissel kísérletezik eredménytelenül a zsidó delegátusok között. Margulies dr. a csehszlovákiai zsidó delegáció vezetője székről-székre jár és optimistább hangulatra igyekszik birni a delegátusokat.

Motzkin szaporán fogalmaz felvilágosítást sürgető táviratokat Londonba és Jeruzsálembé Lewi Abersohn a Népszövetség mellé beosztott zsidó delegáció titkára öt perccenként megjelienik a teremben és boszorkányos gyorsasággal hozza az újabb híreket. Palesztinában cenzura van, kár oda táviratozni, a legközelebbi távirat Berlinbe és Párisba megy.

MOTZKIN ÉS STEPHEN-WISE ROMÁNIÁBAN

Reich dr. a galiciai zsidóság örökké uton levő képviselője mint mindig öt perccenként három levelet ír meg és expedlál meg. Motzkin elkészült a palesztinai táviratokkal, most Stephen Wise-nék, Newyork főrabbiának táviratozik, aki a cionista kongresszus óta Svájcban tartózkodik. Motzkin és Stephen a romániai zsidóság meglátogatására készülnek és most beszélük meg táviratilag indulásuk időpontját.

A zsidó delegáció elkészült a táviratokkal és levelekkel. Wilpan dr is befejezte elnöki exozéját. Az ünneplés formáságok, amelyen Dickinson, a népszövetségi ligák uniójának elnöke, mint vendég, Moraru egyetemi tanár, mint a román, Lewitzki képviselő, mint a lengyel kormány megfigyelője vettek részt, végetért. Kezdődik a kongresszus komoly munkája. A három bizottság három külön teremben munkára ült össze. Jámbor Ferenc.

Tízmilliárd lejbe került eddig a stabil lejkurzus fentartása

(Bucuresti, aug. 29. Az Uj Kelet tud.) Abból az érdekes jelentésből, amelyet most tettek közé működésük második szemeszteréről Charles Rist és Auboin pénzügyi szakértők, néhány figyelemreméltó adat derül ki arra vonatkozólag, mennyiben került Romániának eddig a lej törvényes stabil kurzusának fentartása. A svédék által augusztus 15-én befizetett 25 millió dollár most lényegesen emelte a Banca Nationala rendelkezésére álló devizastokköt, amely a stabilizáció első napjától kezdve egészen augusztus 15-ig nem kevesebb, mint 6 milliárd lejjel csökkent és ez a 6 milliárd lej teljes egészében visszavándorolt a úlföldre, hogy a lejkurzus stabilitása intakt maradhasson.

1929 március 9-ikén, vagyis a kölesön első részletének felvétele után a Banca Nationala devizastokkja 5 milliárd 300 millió lejt tett ki. Április 4-ikén újabb 407 millió, április 27-ikén 739 millió, május 17-ikén pedig 836 millió lejt fizettek be a külföldi bankárok a nagy kölcsön részleteiként, vagyis a március 9-iki 5 milliárd 300 millió újabb 2 milliárddal növekedett. Ebből azonban július végén mindössze másfélmilliárd lej maradt, vagyis a stabilizációért a román állam alig egy fél év alatt mintegy 6 milliárd lejt volt kénytelen feláldozni, bizonyítékaul annak, hogy mily katasztrófálisan súlyos volt már a helyzet, midőn a külföldi kölcsönt és a stabilizációt realizálta a kormány. Különösen ha meggondol-

juk, hogy még ez a 6 milliárd sem képviseli teljességében azt az összeget, melyet a stabilizáció abszorbeált. A külföldi kölcsön 14 milliárdján kívül ugyanis a berlini egyezmény révén az országnak jutott 75 millió márkát, vagyis 3 milliárd lejt is a stabilizáció támogatására használták fel. Romána összesen 17 milliárd lej devizával és a Banca Nationala tulajdonaét képező 8 milliárd arany lejjel összesen 25 milliárddal indult a stabilizációba, ám hat hónappal ennek megvalósítása után a fedzeti stókk alig 13 milliárd lejt tesz ki. Tízmilliárd lejt képvisel a devizáknak az értéke, amelyek a stabilizáció napjától kezdve mostanig a külföldre vándoroltak, hogy fedezzék külkereskedelmi mérlegünk hatalmas deficitjét.

Augusztus 31-én megnyílik a

New-York szálló étterem.

Az éttermünk megnyitásakor a híres Hubert és Ligeti Jazzband zenekara válogatott műsorral hangversenyezik!!!

Grand menü!

Parkettánc!

Grand menü!

Az elegáns világ találkozóhelye.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. Lipsicani 91.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomát át csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A kolozsvári diákmenza és diákotthon felhívása. A kolozsvári zsidó diákmenza nyári vezetősége ezuttal hozza az érdekeltek tudomására, hogy a zsidó diákmenza október hó 10-ikén nyílik meg. Mindezek, akik a zsidó diákmenza támogatását igénybe akarják venni s, akik az elmúlt évben nem voltak a menza tagjai, ebbeli igényüket legrövidebb időn belül hozzák a nyári vezetőség tudomására. A menza szigorú rituális ellátást nyújt havi 1350 lejért. Arra szorulóknak 25, 50, illetőleg 75 százalékos kedvezményt élvezhetnek. A zsidó diákmenza tervbevette, hogy október 15-ikével megnyitja diákotthonát s. Háromszemélyes különbejáratu szoba ára havonta személyenként 350-400 lej, fürdőszobahasználattal. Felkérjük mindazon kollégákat, akik a diákotthonban akarnak lakni, tekintet nélkül arra, hogy az elmúlt évben tagjai voltak-e a menzának, vagy sem ebbeli igényüket szeptember 10-ig jelentsek be a nyári vezetőségnek. Elegendő jelentkezés esetén hasonló feltételek mellett a leányotthon is megnyitjuk. A zsidó diákmenza levelezési címe: Cluj, Calea Dorobanilor 11, Caminul si Cantina Studentilor Evrei.

Aix les Bains-ben megválasztották a világ legdiztingáltabb nőjét. Milyen toaletttel viselt. Aix-les-Bainsben egy disztribúciós alkalmával, amelyben a környékbeli fürdőhelyek és a sávoyai kastélyok társaságának elnöke gyűlt össze megválasztották a világ legdiztingáltabb nőjét. Száz asztal körül csoportosultak a nagyvilág, Amerika és Európa legszebb női. A szavazatoknak, amelyben az asztal számát és a jelölt hölgy toalettjét kellett feljuttatni, legnagyobb része Anna d'Angelo di Bertolino márkinéra, született Patti hercegnőre esett. „A világ legdiztingáltabb nője” changeants arnyalatu selyemruhába volt öltözve, amelynek változó színe valósággal zavarba ejtette a szavazókat. Szerencsére a „Három korona” selyemhárianyuk színe minden kétségen felül állott.

A kolozsvári kereskedelmi élet egyik nevezetes eseménye. Az aradi „Confectio” ipari és kereskedelmi R. T., mely az országnak legnagyobb kész női ruhagyára, Unió-ucca 2 szám alatt Fötér sarkán fővárosi nivóra, konfekció üzletet rendezett be. Az izléseles kirakatokat Lévy Arpád iparművész rendezte. Tudunkkal a legolcsóbb árutól a legfinomabbig kiváló minőségben olcsó pyári áron fogja a közönséget kiszolgálni. Az áruház a berendezkedési munkálatok miatt csak augusztus hó végén nyílik meg.

Kik voltak a prágai uzsorás hálózában. Prágából jelentik: A cseh fővárosban letartóztaták Ciburek Ferenc asztalost, aki uzsorakölcsönök folyósításával foglalkozott. Az uzsorás üzlete rendkívül mehetett, mert az asztalos lakásán rengeteg értéket találtak. Lefoglaltak 400 ruhát, többszáz ezer koronáról szóló betétkönyveket, egész halom értékes zálogcédulát. A lapok azt írják, hogy a károsultak névjegyzékének nyilvánosságra hozatala kínos szenzáció lett volna, mert az uzsorás hálózában igen előkelő közismert személyiségek is vannak.

A clujzi Zeire Mizrachy beszámolója. A szigeti Mizrachy konferencián résztvevő clujzi delegátusok f. hó 31-én, szombat d. u. 3 órakor az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség helyiségében (Str. Baron L. Pop 10.) konferenciát beszámolót tartanak. A clujzi Mizrachy ifjúsági csoportok tagjainak a beszámoló után megbeszélés lesz a vasárnapi tiltakozó népgyűléssel kapcsolatban. Kérjük a tagokat hogy okvetlenül jelenjenek meg.

A vezetőség

Ujabb fizetésképtelenség a nagyváradai piacon

Csődöt kértek a Vajda Testvérek rövidáru cég ellen

(Oradea-Nagyvárad, aug. 29. Az Uj Kelet tudósítójától). A nagyváradai piacon a közelmúltban három nagy csőd-bejelentés történt. Ma újabb fizetésképtelenséget jelentettek be a nagyváradai törvényszéken. Ezuttal a

Vajda Testvérek textil- és rövidáru-cég esett a gazdasági depresszió és dekonjunktúra áldozatává.

A nagyváradai cég legnagyobb hitelezője egy olaszországi gyár, a csődöt azonban 160.000 lej tartozásért Rossi

Rudolf aradi kereskedő kérte meg. A csőd-kérés benyújtásával egyidejűleg a Vajda Testvérek cég fizetésképtelenségét jelentett be és kényszerigyezséget kért.

A Vajda Testvérek cégnél, kiszivárgott hírek szerint nagyon sok nagyváradai hitelező van érdekelve. Nincs kizárva, hogy a Vajda Testvérek cég bukása alapján fogja megrendíteni a nagyváradai textilpiacot és több újabb fizetésképtelenségek bejelentését fogja maga után vonni.

Visszavonták a kolozsvári szefárd hitközség működési engedélyét

Glasner főrabbi és Schwartz Jakob eredményes intervenciója Maniu miniszterelnöknél

(Bucuresti, aug. 29. Az Uj Kelet tud.) Ismeretes, hogy néhány nappal ezelőtt a kolozsvári szefárd hitközség vezetősége a kultuszminisztériumtól engedélyt kapott arról, hogy a szefárdok, mint külön hitközség működhessenek Kolozsváron. Annál feltűnőbb volt ez a miniszteri intézkedés, mert tudvalevő, hogy a kultusz törvény a legkategorikusabban kimondja, hogy a hitközségek jelenlegi státusában mindaddig semminemű változás nem történhet, amíg a törvény végrehajtási utasítása el nem készül, amely viszont csak az egyetemes zsidó kongresszus határozatai alapján bocsátható ki.

Ebben az ügyben ma délelőtt Glasner Akiba kolozsvári főrabbi és Schwartz Jakob hitközségi elnök megjelent Maniu Gyula miniszterelnöknél, aki hosszabb kihallgatáson fogadta őket. Glasner főrabbi és Schwartz Jakob tiltakozásukat jelentették be a miniszterelnöknél az ellen, hogy Kolozsváron törvényellenesen ugynevezett spanyol hitközség alakult, amely már gabellát is szed. A hitközségi elnök azt is közölte a miniszterelnökkel, hogy amennyiben ezt a helyzetet meg nem változtatják, úgy az ortodox hitközség nem lesz abban a helyzetben, hogy szeptember elsején iskoláit megnyithassa.

Maniu miniszterelnök meglepetéssel vette tudomásul a kolozsvári ortodox

hitközség képviselőinek bejelentését és valósággal felháborodva vette kezébe a telefonkagylót, hogy a kultuszminisztériumtól az ügyre vonatkozólag felvilágosítást kérjen. A kultuszminiszter és az államtitkár távollétében Păclisanu Zenobie miniszteri vezérigazgató szolgált felvilágosításokkal Maniu miniszterelnöknek. Păclisanu megerősítette, hogy a kolozsvári spanyol hitközség engedélyezésének ténye megfelel a valóságnak. Maniu erre szigorúan felelősségre vonta a vezérigazgatót, aki azt válaszolta, hogy az engedélyezés egy kultuszminiszteri utasításra Păclisanu azonnal fogadta Glasner főrabbit és Schwartz Jakobot, akiknek felvilágosításai alapján távirati rendelkezésben utasította még a mai délelőtti folyamán a kolozsvári vármegyei prefekturát a spanyol hitközség engedélyezésének hatálytalanságáról. Az utasítás 31.274 szám alatt ment el Bukarestből és annak írásbeli másolatát átadta a kolozsvári ortodox hitközség képviselőinek. A rendelkezés a kultusz törvényre való hivatkozással utasítja a vármegyei prefektust, hogy a kolozsvári ortodox hitközségben haladéktalanul állítsa helyre a kultusz törvény megszavazása előtti státusquoit.

Elkobozták az ukránok csehellenes memorandumát. Prágából jelentik: Tegnap elkobozták az ukránok egyik csehellenes memorandumát, melyben azt követelték, hogy az Erdős Kárpátokban az összes cseh tisztviselőket ukránokkal cserélik ki.

Eljegyzés. Echstein Gerő és Goldstein Annus, Oradea, jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Schwarz Menyhértné ortodox zsidó leánynevelőintézete és internátusa Oradea, Szarvasi-ucca 13. Prospektust küld

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy Clujon Str. Memorandului 2. szám alatt, vagyis Mátyás király, Unió-ucca és

a Fötér sarkán

gyári lerakatot létesítettünk

Készítményeink: Hölgyek részére: őszi, tavaszi, téli szövet- és selyemkabátok, szövet- és selyemruhák, szőrmebundák. Mindennemű leányka és fiu ruhák óriási nagy választékban. Áraink utólérhetően olcsók! Kérjük a vásárlóközönség szives látogatását minden vételkötéleztetés nélkül! Mindenképen anyagi érdeke olcsó árainkról személyes meggyőződést szerezni.

Üzletünk megnyitása szombaton reggel, vagyis e hó 31-én! Itt megemlítjük, hogy Targu-Muresen gyári lerakatunk a New-York kávéházzal szemben van.

Kiváló tisztelettel:
„CONFECTIO” R. T.
gyári lerakat CLUJ.

Ujabb öt zetűzés heimwehristák és schutzbundisták között. Bécsből jelentik: A Melk melletti Steinpark egyik vendéglőjében súlyos összetűzés támadt a Heimwehr és a Schutzbund tagjai között. A Heimwehr egyik tagját, Günther Lipótot tőrrel súlyosan megsebesítették. A tettest nyomban letartóztatták Baumgartner Lipót személyébe.

Az elszabadult kengéz Breslauban könnyebb mérgezést okozott. Breslauból jelentik: Az elmúlt éjszaka folyamán a Cawalini foszfát gyárból nagymennyiségű kengéz szabadult fel, amelyet a szél a város fölé hajtott. A veszedelmes gáz behatolt az alvó emberek lakásába. A tűzoltóság és a mentők azonnal akcióba léptek és így szerencsére nagyobb baj nem történt, mindössze a lakosság közül mintegy százan kisebbfajta gázmérgezéstől lettek rosszul.

Japánban a nyakszirtmeregés óriási arányokban pusztít. Berlinből jelentik: Az Associated Press tokiói tudósítójának jelentése szerint Nagasaki környékén nyakszirtmeregési járvány pusztít. Három nap alatt több mint kétszáz megbetegedés fordult elő, ezek közül nyolcvan halálos végű volt. Ujabb megbetegedések hírei érkeztek Osaka vidékéről is.

Halálra zuzta magát egy belgrádi kommunista, aki ablakon át akart szökni. Belgrádból jelentik: A rendőrség kommunista szervezkedést leplezett le. A mai nap folyamán több lakásban megtartott házhatatás alapján tizenöt személyt vettek őrizetbe. A rendőrség megtalálta a sejtrendszer képi-tésének részletes tervezetét is. A letartóztatott kommunisták egyike a rendőrségi palota egyik emeleti ablakán egy őrzetlen pillanatban kiugrott s az udvaron halálra zuzta magát.

A kigyulladt petróleumlerakat meggyújtotta az erdőt. Berlinből jelentik: Hamburg közelében nagyobb petróleumlerakat helyiségében robbanás történt, melynek egy halottja és öt életveszélyes sebesültje van. A lángra lobbant lerakatról a tűz átterjedt a szomszédos erdőre, amelynek tűzét még nem sikerült lokalizálni.

Az óceánon kigyulladt egy nagy személyszállító gőzös. Newyorkból jelentik: A alabamai Mobileból jelentik, hogy a parti szikratávíró állomás a hétezer tonnás Poelsgorrow gőzös rádióállomásának segélykérő jeleit fogta fel. A hajó a tortugas szigetektől mintegy harminc mérföldnyire kigyulladt s a tűz utasai és legénysége életét fenyegetti. A segélykérést azonnal továbbították az admirálishoz.

Halál egy almásért. Munkácsról jelentik: Csongor községben egy Engel Gyula nevű fiatalember egy kergetésnél az utszélre kihajló almafáról almát akart leszakítani. A kert tulajdonosa, aki a bokrok között leskelődött, erre a vállához kapta a puskáját és halántékra lötte a fiatalembert. Engel Gyula holtan terült el a kerítés aljában. A gazdát letartóztatták.

Két nézőt megsebesített a leszálló repülőgép. Berlinből jelentik: A sziléziai Glogauban megtartott reptőléteingen egyik repülőgép kényserleszállást végzett. Két néző nem menekült el elég gyorsan a repülőgép utjából s a leszálló gép mindkettőt súlyosan megsebesítette.

Zsidó Színház. יידיש טיאטער

A Stramer operett-társulat visszaérkezett Amerikából

Augusztus 31-től szeptember 4-ig a

STRAMER

szintársulat

Nagyváradon

vendégszerepel a Heimann-mozgó helyiségében.

Rádió

Idő: k

Szombat, augusztus 31-én
Eugen Stepat o
nak hangverse
lejtés el a mul
a földből, Mit
van már a nap,
volt szép ez az
mir emem Ort.
sog a szél, Cam
szavargók. Mez
Mandits szalon
Strauss, Offenba
yeiből. 12.25. Hír
időjárás jelentés.
árak. 16. Harsány
tos időjelzés, id
17.05. Illy Jánd
mofonhangversen
bély, Mascagná
nyei Béla. Krei
Turandot (Gyenge
brillante, Puccini
Puocini Tosca ár
pin: Polonaise M
fővárosi zenekar
Beoh, Brahms, Go
veiből. 19.50. Spo
műelőadás a Stud
jelzés, időjárásjel
gyári Imre és cig
verseny. Bécs. 20.
sor: Mozart: Vars
Leoncavallo: Bajaz
nom. Bizet: B.
Strauss: 1001 E
induló „Székítés
rétől. Goldmark:
cagn: Intermezzo
Rossini: Nyitány a
ból. Berlin. 20. G
Strause Richard
22.28. Jazz band. P
rők: „A vízitüdő
vetítése. Breslau: 2
19.30. Venzli: „A v
rájának köv. Kat
sny Varsóból. Kas
sor közvetítés. K
sny Varsóból. M
hangverseny. 23.15
trava. A pozson
Prága. 19.30. A
Torino. 21. Puc
operájának köv.
részletek. Varsó. 20
Záró. 20.30. Köm

Vasárnap, szeptember 1-én
Ujsághírek, kozme
istentisztelet a K
11.15. Görögkaol
Szegényház-teri te
los időjelzés és k
„A m. kirj. Opera
zenekar hangversen
Egyetem. 1. A bór
dájának számai. 2
konársogó előadás
szítés. 8. A bört
dájának számai. U
időjárás jelentés. 17
gyar nőladulutánja
gányzenekarának
ron István felolvas
versenyeredmények
adás a Studióból.
grófia. Ujána kb.
és időjárásjelentés.
zenekarának és jazz
nye. 23.15. Sovánk
zenekarának hangv

Szülők!
A Haz
képes héb
Kapható az Uj Kel
Ara 50 lej

Rádió műsor

Idő: közép-európai

Szombat, augusztus 31. Budapest. 9.15. Eugen Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye: Orosz induló, Fejtsd el a múlt emlékeit, Mossze-messze a földből, Mit tettek a te dalaid, Lent van már a nap, Fekete szemek, Miért is volt szép ez az éjszaka, Blues dal, Zeig mir emem Ort, Vig élet, Hallod-e, mit sugog a szél, Carmen-csiki-csiki, Szibériai savargók. Mezőben. 9.30. Hírek. 12.05. A Mandits szalonzenekar hangversenye. Strauss, Offenbach, Gounod, Bosoh műveiből. 12.25. Hírek. 13. Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 14.30. Hírek, élelmiszertudományok. 16. Harsányi Gizzi meséi. 16.45. Pontos időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. 17.05. Illy János novellái. 17.30. Gramofonhangverseny. Rossini: Szevillai borbély. Mascagni: Parasztbecsület, (Környei Béla. Kreisler-Liebeshied, Puccini, Turandot (Gyenge Anna). Weber: Rondo brillante, Puccini: Tosca (Németh Maria), Puccini: Tosca ária (Jan Kiepur), Chopin: Polonaise Militaire. 18.30. A székesfehérvári zenekar hangversenye, Weber, Bach, Brahms, Gounod, Csajkovszky műveiből. 19.50. Sporteredmények. 20. Szimfonikus előadás a Studióból. 22.15. Pontos időjelzés, időjárás-jelentés, hírek. Majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. Bécs. 20.10. Operarészletek. Műsor: Mozart: Varázsfuvola — megnyitó. Leoncavallo: Bajazzo ária, Thomas: Mignon. Bizet: Ballezene a Carmenből. Strauss: 1001 Éjszaka. Mozart: Török induló „Szoktetés a Szerályból” c. operából. Goldmark: Sába királynő. Mascagni: Intermesso a Parasztbecsületből. Rossini: Nyitány a Tell Vilmos c. operából. Berlin. 20. Gramofonzene. Bern. 21. Strauss Richard hangverseny. Belgrad. 22.23. Jazz band. Pozsony. 19. Anton Dvornik: „A vizitünder” c. operájának közvetítése. Breslau. 22.30. Jazz band. Brinn. 19. A pozsonyi műsor közv. Frankfurt. 19.30. Verdi: „A végzet hatalma” c. operájának közv. Kattovics. 20.30. Hangverseny Varsóból. Kassa. 19. A pozsonyi műsor közvetítése. Krakkó. 20.30. Hangverseny Varsóból. Milánó. 20.30. Zenekari hangverseny. 23.15. Jazz band. Mor. Ostava. A pozsonyi műsor közvetítése. Prága. 19.30. A pozsonyi műsor közv. Torino. 21. Puccini: A Bohémélet c. operájának közv. Toulouse. 20.45. Operarészletek. Varsó. 20.30. Esti hangverseny. Záró. 20.30. Könnyű esti zene.

Vasárnap, szeptember 1. Budapest 9. Újsághírek, kozmetika. 10. Református istentisztelet a Kálvin-terji templomból. 11.15. Görögkatolikus istentisztelet a Szegényház-terji templomból. 12.45. Pontos időjelzés és időjárás-jelentés. Utána: A m. ker. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 16. Rádió Szabad Egyetem. 1. A bőripari munkások dalárdájának számai. 2 Dr. Purjesz Béla egyetemes előadása: A házi konzervkészítés. 3. A bőripari munkások dalárdájának számai. Utána: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés. 17.20. Balázs Árpád magyar népdalutánja. Magyar Imre és cigányzenekarának kíséretével. 18.50. Záron István felolvasása. 19.20. Sport- és lövészeredmények. 19.40. Operatöredék a Studióból. Lehár „Luxemburg grófja”. Utána kb. 22.15. Pontos időjelzés és időjárás-jelentés. Majd. Bauer szalonzenekarának és jazzbandjének hangversenye. 23.15. Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye.

Szülők! Tanítók!

A Hazivan

képes héber A. B. C.
Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.
Ára 50 lej (és portó.)

Közgazdaság

Szövetkezeti alapon akarja a kormány megszervezni a gyümölcs- és borkivitel

Az erdélyi állami pincegazdaságok még az ősszel megkezdik üzleti tevékenységüket

(Bucuresti, aug. 29. Az Uj Kelet tud.) Kedden este a földművelésügyi minisztériumban Mihalache miniszter elnökletével nagyfontosságú értekezlet volt a romániai gyümölcs- és borkivitel ügyében. Az értekezleten, amelynek célja az volt, hogy a kormány égisze alatt speciális szövetkezeteket alakítsanak a gyümölcs és bortermelők és így könnyebben juthassanak a szükséges hitelekhez, valamint

jobban kihasználhassák a gyümölcs, bor és szőlő exportlehetőségeit Lengyelország és az északi államok felé,

valamint más irányban is, az illetékes hivatalos tényezőkön kívül a régi gyümölcs és bortermelők képviselői is részt vettek. Madgearu miniszter és Ernest Ene államtitkár ismertették az értekezlettel a Lengyelországgal most befejezett kereskedelmi tárgyalásokat, amelyek során erre az évre sikerült tekintélyes exportkontingenst kivívni a lengyelektől a romániai gyümölcs és szőlő számára. Mihalache miniszter ezután azt fejte-

te ki, hogy az Erdélyben létesített állami pincegazdaságokat hogyan képzei hasznosítani, ezzel párhuzamosan pedig szövetkezeti alapon a régióban is létesítenének borpincezeteit. Az erdélyi állami pincék tekintetében az értekezlet elhatározta, hogy a megkezdett munkálatokat sürgetően be kell fejezni, a pincéket pedig fel kell szerelni minden szükséges berendezéssel, hogy még az ősszel megkezdhesék tevékenységüket. A régióban és Bessarabiában szövetkezeti alapon hat nagy pincezetet fognak az erdélyiek mintájára berendezni.

Az összes exportpincezetek az államtól fognak megfelelő forgótőkét kapni öt százalékos kamatozás mellett,

illetve a pincezetek ezt a pénzt a szövetkezetben résztvevő szőlőgazdáknak fogják rendelkezésére bocsátani. A szőlő és gyümölcsexport kereskedelmi részének megszervezésére nyolc tagu bizottságot küldött ki az értekezlet.

A német-lengyel vámháború hatása. Berlinből jelentik: A német-lengyel vámháború már négy év óta tart és emiatt igen sok német produktum valószínűleg eltűnik a lengyel piacról. Eddig a játékárut majdnem kizárólag a németek szállították Lengyelországba, a vámháború óta azonban Czenstochauban játégyárak létesültek, amelyek a lengyel játékszükségletet ugyiszólván teljesen fedezik. Sőt, képesek a közkeletre is exportálni;

Csökkenett az egyiptomi gyapotexport. Kairóból jelentik: A napokban jelent meg az egyiptomi külkereskedelmi statisztika, amely főleg arról számol be, hogy az egyiptomi gyapot erősen csökkent. Az elmúlt júliusban 3.23 millió font sterling értékű gyapotot vittek, szemben a tavalyi exporttal, amely 4.29 millió font sterling értékű volt.

Aresés az amerikai nyersolajpiacon. Newyorkból jelentik: Az Egyesült Államok ezidei nyersolaj produkciója olyan szokatlanul nagy, hogy máris beállott a

benzinárak csökkenése. Julius elsejétől tart ez az áresés, tehát olyan időben, amikor legnagyobb a fogyasztás. Az utóbbi hónapokban a Midcontinent finomító a motorbenzin árát lecsökkentette 0.895-ről 0.735-re. A benzinpiacon szokatlan elágyulása különösképpen még mindig nem mutatja hatását az exportpiacokra. A pennsylvaniai nyersolaj ára szintén erősen esett és pedig 1 dollárral barrelenként. Londonban az európai közlajtermelők tanácskozására ültek össze, amelyen meg fogják vitatni a benzin árának európai szabályozását.

Rendelet a galvanizált üres tartályok elvámolásáról. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium körrendeletben erősítette az összes vámhivatalokat, hogy a vámtarifa 1081-ik tételének a) pontja alatt foglalt galvanizált üres tartályok importálásához további intézkedésig nem kell speciális miniszteri engedély. Az ilyen tubusok után a 100 kilonként 120 lejre csökkentett importyámon felül meg kell fizetni a huszszázalékos illetéktöbbletet.

Ez aztán a Moka | 20 oldal
Megjelent a Róka | 6 lei.

Most jelent meg

Autó kézikönyv

Írta: WEINER EMIL

Az „Autó Kézikönyv” két részre oszlik:

Első része

az előismereteket tartalmazza (mechanika, elektromosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteiket fel őhajtják újítani. Ezek az előismeretek az automebil szerkezetének és működésének megértéséhez nélkülözhetetlenek, viszont ezek segítségével e könyvet a laikus is könnyen megértheti

A második rész

az autó szerkezetének, kezelésének és vezetésének ismertetésével foglalkozik, az érthetőség követelte részletességgel, amit szemléltetőleg segítenek elő a nagyszerti kiviteli ábrák.

Az AUTO KÉZIKÖNYV a nagyközönség számára van írva és a kezdősoffortól a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja.

520 ábra | 610 oldal | Ár a füzve 510

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

A Magyar Színház műsora:

Pénteken, aug. 30-án este 9-kor: A fenevad, vagy: A zsvány. (Spanyol bohózat Kosztolányi Dezso fordításában. Csak felnőtteknek. Esti előadás nagyon olcsó mozi-helyiárakkal. Poór Lili főlépésével, Forgács Ándor szerződtött ag első főlépése. Sorozatszám: 449.

Szombaton, aug. 31-én este 9-kor: Ocskay brigadéros. (Az új idény első előadása. Béricszűnetben. Török Erzsébet vendégjátéka. Sorozatszám: 1.)

Vasárnap, szept. 1-én d. u. fél 6-kor: Ocskay brigadéros. (Pendes helyiárakkal. Sorozatszám: 2.)

Vasárnap, szept. 1-én este 9-kor: Miss Amerika. (Operett-revü újdonság. Konyor Ibolyával, Betegh Eszével, Tompi Bélával, Ihász Aladárral. Dances Ica szerződtött tag főlépésével. Rendes helyiárak. Sorozatszám: 3)

Hétfőn, szept. 2-án este fél 9-kor: Ocskay brigadéros. (Napi bérlet 1. szám A. Sorozatszám: 4.)

A heti műsorra tűzött összes előadások jegyei előre válthatók a színház pénztáránál d. e. 9-től 1-ig és délután 4-től 8 óráig.

A Magyar Színház mozi-műsora:

Pénteken, aug. 30-án 4-kor és félhetkor nagy új kettős műsor: I. A madridi cirkusz. (Kétjű ember). Főszereplő: Lon Chaney.) II. Átokhajó. (Izgalmas amerikai dráma 8 felvonásban. Főszereplő: Lars Hanson.) III. Pótképek. (Helyiárak: 30, 20, 10 lei.)

Szombaton, aug. 31-én 4-kor és félhetkor: I. A Madridi cirkusz. (Kétjű ember) Főszereplő: Lon Chaney. II. Átokhajó. (Izgalmas amerikai dráma 8 felvonásban. Főszereplő: Lars Hanson.) III. Pótképek. (Helyiárak: 30, 20, 10 lei.)

Vasárnap, szept. 1-én d. e. 11-kor: Négy bohózat-újdonság 8 felvonásban. Mozi matiné 15 és 10 letes helyiárakkal.

Vasárnap, szept. 1-én d. u. 3 órákor csak egy előadás: I. Madridi cirkusz. (Kétjű ember. Főszereplő: Lon Chaney.) II. Átokhajó. Izgalmas amerikai dráma 8 felvonásban. — Főszereplő: Lars Hanson. III. Pótképek. (Helyiárak: 30, 20, 10 lei.)

MOZI

CORSO-filmszínház műsora:

Pénteken 5, 7 és 9 órákor: Az asszony és a cédé. Pola Negri alakításával. A Paramount-gyár legújabb produkciója. Előjáték: Pompás amerikai burleszk 2 felvonásban.

Szombaton 5, 7 és 9 órákor: Az asszony és a cédé. Főszereplő: Pola Negri. Előjáték: Amerikai burleszk 2 felvonásban.

GRAND NYÁRI MOZGÓ műsora:

(A városháza udvarán.)

Pénteken, szombaton és vasárnap este fél 9-kor

Premier!

Bécsi keringő. Fő szerepben: Adolphe Menjou és Kathryn Carver.

Billy a divatrevü. 2 felv. vígjáték. Főszerepben: Billy Dooly és Vera Steadman.

Ezenkívül még egy szenzációs dráma 2 felvonásban és 1 Journal.

Előadás alatt is lehet dohányozni.

Pályázat

a brassói aut. ort. izr. hitközségnél egy jóhangu és jól előimádkozni tudó kisegítő metsző és maschgiachi állás betöltésére.

Az állás azonnal elfoglalandó.

Megfelelő kaboluszmások a reingolásra vonatkozólag is beiktalendők.

Brasov, 1929 augusztus 25.

Az előjáróság

A zsidó humor kincsháza, a legvidámabb zsidó regény.

Mózes Mauthner und sein Sohn

v. L. Hichler

Most jelent meg az olcsó kiadása. (334 lap)

Ára csak 82 lei.

Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában. (Portóköltség 10 lei.)

Nyomdászok! Fabetüket kívántra legolcsóbban készítik. Weisz Ignác Marghita.

JAZOMIR

Egy hős pacifista históriája

Írta: ALEX SLANK

(46)

Fromm Ferenc megszerette számomra egy, a kórházban elhunyt katona irásait. Idegsokkos beteg volt, kicsi tüdővésszel, kicsi maláriával, mindez fel volt jegyezve az irásaiba. Minthogy az idegsokkosokat nagyszerűen utánoztam, sok reményem volt, hogy razziaik alkalmával ügyesen hasznosíthatom majd barátom szíveségét.

Csönd lett körülöttem és csönd volt a nagy demokrata körül is. Engedték, hogy nyugodtan dolgozzon és készitse elő a nagy művet.

Csak Tisza kavarta kicsit a dolgokat. Az egyik választójogos miniszter valamelyik vidéki beszédében megfestette a forradalom rémét és megajánlta, hogy egyetlen panacea, ami mindent elháríthat: az általános titkos községenkénti választójog.

Tisza akkor megírta híres cikkét:

„Hol vannak a szocialista forradalomnak legesélyesebb jelei is? Ha szocialista forradalom fenyegetné ezt az országot, ezen a veszélyen ugyan nem segítené bármilyen választójogi reform. Mit akar a kormány az ő hebehurgyán oda-vett rémlátásával. Teljesen alapatlan a forradalom híresztelése és maradjon csak az ezeréves Magyarország abban a konstitúciójában, amelyben most van, a mit a liberális párt inaugurált és amit a munkapárt öbren tartott!”

Az ország a forradalom miatt nyugodt volt.

Az országon akkor az urak még mindig az urakat értették.

Mégis, amikor a határeti jelentések közölték, hogy a termés olyan rossz, hogy nem adhatunk Németországnak, kicsit felszisszent az urirend is. Maga Tisza írta az ő Igazmondójában, hogy a hitbizományi fölöslegeket és a nehezen kezelhető községi birtokokat fel kellene parcellázni és méltányos áron odaadni a parasztnak.

Igaz, hogy e cikk után Tisza István bevonult ezredéhez és Pesten azt mondták, hogy odakint a legveszélyesebb pontokra lovagolt. Kereste a Halált.

A kormány, amelyben a nagy demokrata előkészítette a progresszív új Magyarországot, rendeletet adott ki, hogy Aradon, Karánsebesen és Szebenben a görögkeleti tanítóképzők nem nyithatják meg az iskola-évadot. A balázsfalvai, a váradai, a szamosújvári görögkatholikus érsekségek iskolái csak külön engedély-alapján működhetnek. Senki nem mert felháborodni ezen, az újságok cenzura alatt állottak, a politikusok pedig ma hazafiság ködében éltek és most általában mindenkinél egyetlen gondja volt, hogyan lehetne megszabadulni a háborútól. Még velem sem törődtek. De voltak háborus problémák. Például, hogy a papok nötlenségét szüntessék meg, sok ember elpusztult, házassodjanak a papok sokasodjanak és igyekezzenek frukat nemzeni. A kormányban közben egészen csunya egyéni torzsjukodások zajlottak, a pártok éhös kreaturái fel akartak törni ezekben a napokban, a jó alkalmat senki nem szalajtja el szívesen.

Régi embert állítottak a kormány élére, de az ő bölcsessége és ravaszsága se tudta megállítani és megfékezni a strébereket.

Egyetlen esemény, ami lelkelem gyökeréig hatolt, a felszólítás volt, amit a pápa intézett a szövetségesekhez. Kérte őket szüntessék be a vérontást, a franciák elégedjenek meg Elzászal, az olaszok meg nehány osztrák tartománnyal. Válaszra se méltatták a szentatyát.

Nagy fájdalommal láttam, hogy a magyar kormányban, öt pártnak az exponense nem törődött ezzel, rábízták a magyar sorsot az osztrák külügyminiszterre. A nagy demokrata ha az újságírók ebben az irányban megkérdőzték — így olvastam néhány lapban — azt

felelte, hogy nem avatkozhatik bele külügyi dolgokba. Nem az ő részortja.

A demokrácia az ő részortja. A demokrácia szempontjainak szerényen a háttérbe kell vonulniok, amikor Magyarország sok százezer fiának sorsáról van szó.

Örültem, hogy nem egyéni motívumokból gyűlöljöm a nagy demokratát.

Megnéztem a cédulát, amit Fromm Ferencől kaptam. Ejnye, hiszen egy német katonái volt! Rengeteg feljegyzés és pecsét rajt. Ez a katona — Hans Wernicke, valahonnan a délnémetországi Osnabrückből került az Egei tenger mellé törökökkel harcolni az antant-csapatok ellen. Innen Albániába, innen Pestre került. Ki volt, mi volt ez a szegény?

Felbár örült ennek a cédulának és felszólított, hogy szerezzem be a halott uniformisát.

Fromm Ferencől megkaptam a rongyos egyenruhát. Megígérte, hogy a halotti értesítést visszatartja. Hans Wernicke a háború végéig Németországban még élőként fog szerepelni.

Untam az ügyet. Semmit nem lehetett termelni, csak bujkálni kellett és Erzsébetfalván új munkakört osztottak ki nekem. Városról-városra kellett volna járom, propagandára oktatói az elvtársakat. Ebből én már kinőttem. Ugy éreztem, jót fog tenni a látókörömetek, ha kimegyek külföldre.

Felbár megígérte, hogy beszél Radokkal, menjek ki vele Németországba, a forradalom megszervezését itt kell tanulnunk, a német a világ legjobb szervezője.

„Kapsz tőlem egy levelet Liebknecht-hez, legjobb barátomhoz. Itt majd találkozol oroszokkal és meg fogod látni, mint kell lelkesedni és dolgozni az eszméért!”

„De mi lesz Magdával, kérdeztem magamban és hibáztattam, hogy nem avattam senkit sem bele ebbe a titkomba, nem lesz Pesteni senkim, akit megbízhathatnék azzal, hogy megfigyelje”. Nem küldtek ki olyan gyorsan.

Radék nem találta célszerűnek, hogy valakit tanulmányozási céllal kiküldjék, holott itt elég nagy munkaalkalom adódik. A háborus, győzelmi hangulat megint urrá lett, Riga esetét, a németek előnyomultak, a zsákmányolás reménye elnyomja az emberekben a szocializmust. Nekünk azonban nem szabad engednünk, hogy a hamu alatt a zsarátok kialudjon.

Pesten gyorsan váltakoznak a hangulatok. Már senki nem gondolt az előnyomulásra, a forradalomra sem, hanem előszedték a menekült zsidókat.

„Vissza velük! — ez jelszó lett Pesten. Visszavarni őket a szíjjelromboló, a felégetett, a gránáttal elpusztított pollyák helyiségekbe. Kiüzni őket, mert ők drágítják Pest eljását. Csupa szegény ördög, aki házalással, imádkozással tanítással, a legdurvább munkával tartotta fenn életét. Az ausztriai és lipótvárosi siberek, akik drágítottak, kiáltották lehangosabban: ki velük! A képviselőházban egy szöke szakáll, fene nagy purifikátor tartotta legnagyobb drágaság problémának a galiciaiak kiseprését. És egy zsidó képviselő, valami írófajta adott öblös szájjal igazat neki.

A nagy demokrata hallgatott. A nagy demokratának csak a magyar zsidó volt a testvére. A többi kergethetik.

A késői ősz megint új győzelmet hozott az Isonzó harcra. Kilenecszáz-együt zsákmányolt az osztrák-magyar hadsereg és százharmincezer foglyot ejtett.

(Folyt. következik.)

Könyvszenzációk!

1. Berendné: Istenek és ösztönök. Füzve 190, kötve 258 lei.
2. Komor Fischmann S. utó-dai. Füzve 190, kötve 258 lei.
3. Millikán: Tudomány és vallás. Füzve 130 lei.
4. Wodehouse: Forduljon Psmithhez. Füzve 55 lei.
5. Hamsun: Új föld. I-II. Füzve 170 lei.
6. Swinnerton: Estétől reggelig. Füzve 102 lei.
7. Coster: Nászutazás. Füzve 102 lei.
8. London: Vadon szava. Füzve 102 lei.
9. Göncz: A tenniszjáték. Füzve 150 lei.
10. Karinthy: Minden más-képpen van. Füzve 231, kötve 313 lei.
11. Ibanéz: Mare nostrum. Füzve 194, kötve 272 lei.
12. Kodolányi: Két leány-arc. Füzve 136 lei.
13. Boccacio: Dekameron. I-III. Kötve 2040 lei.
14. Ewers: A vörös kő. 2 kötet füzve 330, kötve 476 lei, a két kötet egybe-kötve 408 lei.
15. Molnár Ákos: Végre egy jó házasság. Füzve 163, kötve 231 lei. (Mikszáth pátyadijas regény)
16. Kádár: Heggesztés kézikönyve. Füzve 238 lei.
17. Barna: Vas- és fémipari kézikönyv. II. kiadás. Füzve 340 lei.
18. Koltai: Utburkolatok. Kötve 408 lei.

Kitölteni, levágni beküldeni:

T. Uj Kelet könyvosztálya Cluj.

Kérem címre utánvétellel a „Könyvszenzációk” számaikat megküldeni.

Név: _____

Cím: _____

Füzdőre, nyaralóhelyekre utazó előfizetőinket felkérjük, közöljék pontos címüket a kiadó-hivatallal, hogy az Uj Keletet fönnakadás nélkül küldhessük.

AZ OKOS ÉLET

TITKA Utmutató az egész séghez, boldogsághoz. Nagy remek illusztrált

Athenaeum albumfüzetek.

INGYEN küldünk ki-vonatossal ismer-tető füzetet.

- 1-2. „Ne koplalj, de légy karcsul!”
- 3-4. „Éljen így!”
- 5-6. „Vigyázz a gyermekedre!”
- 7-8. „Dáma és Gavallér.”
- 9-10. „Az én kutyám.”
- 11-12. „Szeresd otthonodat!”
13. „Terítés-Tálalás.”

Kettős szám 62 Lei, a 13. szám 34 Lei. A teljes sorozat: 400 Lei.

T. UJ KELET könyvosztálya Cluj-Kolozsvár.

Kérem utánvétellel az Athenaeum-füzetek számát.

Név: _____

Cím: _____

Már több mint

15.000

kötet könyv

áll rendelkezésére magyar, német, francia, román, angol nyelven az

Uj Kelet

olvasóinak!

A világirodalom leghíresebb íróinak művei. A külföldi, vagy erdélyi könyv piacon megjelent összes újdonságok azonnal megkaphatók

Az Uj Kelet olvasói a „Dante” kölcsönkönyvtárban havi 50 lei helyett csak 30 leit kell fizessenek. A könyvek naponta cserélhetők, tehát olvashatja a könyvpiac legújabb szenzációit és a klasszikus irodalom legkiválóbb remekait

napi 1 leiért.

Dante kölcsönkönyvtár Cluj, Str. N. Iorga 5. (Jókai-u.) Vidékre, füzdőre prospektust.

I. Dis

ELŐFIZETÉS: Egész évi Felvételre Negyedévi Egy hónapra

X. évfolyam 1929 Augusztus 568

A hága

Francia, angol hangon állapították meg a pénzügyi békészerződés feltételeit. Tíz év után mely ténylegesen boru emlékeit, a értelmében az ország számításra való len idegen katonai metország területe

Nem lehet szólni e világpólvizsont azonban tani, hogy ennek nagy az ára. Snadala az angol m az ő feltételeinek nanc-kapitalizmus megfélekezése volt ban a Joung-terjában is olyan Németországra, dolgozókra, mely egyetemenként össlenes szellemmel, ban érvényesült. az igazi béke csak hat, ha Németorbadul mai fizetése azokat a roppan ket ma jóváte, különböző hatalmát konszolidáció állami fejlődésén be.

Tíz év alatt m pirok-békének ne kell örvendezni. sek, nem okmán közszellemnek o rantálják, mely meggyökereztetni Ennek szerintünk dálya, amennyibe békeség szelleme Triviális igazság igazság, hogy a egy mást, a népet hídra menti től háborus szelleme és gonoszlelkü p

Ennek a szelle a gyöngö európa és tettekretségöt ának fel kell ki kell lábálnia mely tíz év óta demokráciának n lenfeleitől, a kim ságot abban az v lene fegyverrel, v rel merne feltám főleg Snowden r telezi a demokrá

A hágai béke p esetben fognak el a rajnai megszá a francia és néme kihullanak az N vérző sebei egy európai kultúra zóját, a német és azonban ezek a szükség van arra kusok, kik a mos an csaknem fel így Briand s az viselője, végleg